

لؤلؤ و مرجان در وظائف خطبا و گویندگان و وعاظ

علامه حاج میرزا حسین نوری طبرسی

لؤلؤ و مرجان در وظایف خطبا و گویندگان و وعاظ

علامه حاج میرزا حسین نوری طبرسی

- ☐ ناشر: بی‌زمان
- ☐ چاپ اول: ۱۳۹۳
- ☐ قطع: وزیری
- ☐ تعداد صفحات: ۱۹۱ صفحه
- ☐ شمارگان: ۵۰۰ نسخه
- ☐ بها: ۱۲۰۰۰ تومان
- ☐ شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۹۹۱-۹۲-۴
- ☐ تمام حقوق چاپ و نشر و دیگر صور باز نشر در هر محیطی، محفوظ و مخصوص انتشارات بی‌زمان است.

سرشناسه	:	نوری، حسین بن محمدتقی، ۱۲۵۴ - ۱۳۲۰ ق.
عنوان و نام پدیدآور	:	لؤلؤ و مرجان در وظایف خطبا و گویندگان و وعاظ/ حسین نوری طبرسی
مشخصات نشر	:	تهران: نشر بی‌زمان، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	:	۱۹۱ ص
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۶۹۹۱-۹۲-۴
وضعیت فهرست نویسی	:	فبا
یادداشت	:	کتاب حاضر نخستین بار با عنوان 'لؤلؤ و مرجان در آداب اهل منبر' و سپس در سالهای مختلف توسط ناشران متفاوت منتشر شده است.
عنوان دیگر	:	لؤلؤ و مرجان در آداب اهل منبر
موضوع	:	خطبا
موضوع	:	روضه خوانی
موضوع	:	واعظان
موضوع	:	اسلام - تبلیغات
رده بندی کنگره	:	BP۲۶۱/۴/ن۹۱۹ ۱۳۹۳
رده بندی دیویی	:	۲۹۷/۷۴۲
شماره کتابشناسی ملی	:	۳۵۲۹۳۵۵

فهرست

۷	مقدمه ناشر
۱۱	پیش‌گفتار مولف
۱۳	مقدمه
۲۰	فصل اول (در اخلاص)
۵۲	فصل دوم
۵۲	در بیان شرط پلّه دوم منبر روضه‌خوان که صدق است
۶۰	مقام دوم
۸۲	مقام سیم
۹۱	مقام چهارم
۱۲۰	مقام پنجم
۱۸۱	خاتمه
۱۹۰	واژه‌نامه

مقدمه ناشر

مرحوم محدث میرزا حسین نوری؛ عالمی زاهد و فقیهی عابد بود.
(امام خمینی(ره)، «چهل حدیث ج ۱، ص ۲)

سال ۱۲۵۴ قمری درروستای "بالو" از روستاهای نور در استان «مازندران» - کودکی به دنیا آمد که "حسین" نام گرفت. طولی نکشید که با پشتکار و علاقه ای که در یادگیری مطالب دینی داشت، به جمع محدثین و علمای بزرگ اسلام وارد شد. حسین یا میرزا حسین نوری را باید از علمای بنام ایران در دوره قاجاریه دانست. وی به سبب نوشتن کتاب «مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل» و کتاب های دیگری که در حوزه اسلام و حدیث نوشته است در ردیف مصطفیان طراز اول چند قرن اخیر قرار دارد.

تبحر و زبر دستی او در «حدیث» تا حدی بود که به «محدث نوری» معروف شد. محدث نوری پس از سال ها تلاش در عرصه های دینی و خدمات بسیار و نوشتن بیش از ۳۰ کتاب در روز چهارشنبه ۲۷ جمادی الثانی ۱۲۳۰ قمری در نجف اشرف از دنیا رفت و براساس وصیتش، در ایوان سوم دفن شد.

از میان شاگردان برجسته وی می توان به؛ شیخ عباس قمی، شیخ فضل الله نوری، شیخ آقا بزرگ تهرانی، شیخ محمد حسین کاشف الغطا اشاره کرد.

برخی آثار محدث نوری عبارتند از: «نفس الرحمان فی فضائل سلمان»، «دارالسلام فیما يتعلق بالروایا والمناجم»، «دیوان اشعارفارسی موسوم به مولودیه»، «مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل»، «انجم الثاقب فی احوال الامام الغائب»، «لؤلؤ و

مرجان در شرط پله اول و دوم روضه خوانان».

در میان کتاب‌های حاضر «لؤلؤ و مرجان» از جمله آثار محدث نوری به شمار می‌رود که به زبان فارسی به نگارش درآمده است. این اثر در تحریر مسائل مربوط به تبلیغ درست دین راستین خدا در رساندن حقایق صاف و زلال آن به طبقات عمومی جامعه محسوب می‌شود.

این اثر از جمله کتاب‌های تاثیرگذار بر سخنان استاد مرتضی مطهری در روشن گری دینی و مبارزه با جهل و خرافات است که در کتابی با عنوان «حماسه حسینی» به چاپ رسید.

مطهری در یکی از سخنرانی‌های خود که در کتاب «حماسه ی حسینی» منتشر شده است، در مورد «لؤلؤ و مرجان» چنین می‌گویند: «مرحوم حاج میرزا حسین نوری - اعلی الله مقامه - استاد مرحوم حاج شیخ عباس قمی بسیار مرد فوق العاده ای بوده است. محدث است، در فن خودش فوق العاده متبحر است؛ عجیب متبحر است. از آن حافظه‌های بسیار قوی بوده است و مرد با ذوقی هم بوده است و مرد با شور، با حرارت، با ایمان. کتابی در موضوع منبر نوشته است به نام «لؤلؤ و مرجان». این کتاب با اینکه کتاب کوچکی است، فوق العاده کتاب خوبی است. در این کتاب راجع به وظایف اهل منبر سخن گفته است. همه ی این کتاب در دو فصل است: يك فصل در اخلاص، یعنی خلوص نیت، که وقتی منبر می‌رود، روضه می‌خواند به طمع پول نباشد، به طمع دیگر نباشد، و چقدر عالی در این موضوع بحث کرده است.

پایه دوم صدق و راستی است و در اینجا است که موضوع دروغ گفتن را مطرح کرده است. انواع دروغ‌ها را بیان کرده، که من خیال نمی‌کنم در هیچ کتابی درباره ی دروغ به طور کلی، به اندازه ای که در این کتاب بحث شده است، بحث شده باشد.

اخبار و روایاتش و انواع دروغ آنجا ذکر و تشریح شده است. چنین کتابی شاید در دنیا وجود نداشته باشد. عجیب این مرد تبحر به خرج داده است، این مرد بزرگ، در همین کتاب خودش نمونه‌هایی، آن هم نمونه‌هایی از دروغ‌هایی که معمول است و اینها را به این حادثه ی بزرگ، حادثه ی تاریخی کربلا، نسبت می‌دهند ذکر کرده است. آنچه من عرض می‌کنم غالباً یا همه ی آنها همان‌هایی است که مرحوم حاجی نوری هم از آنها ناله کرده است، و حتی این مرد بزرگ صریحاً می‌گوید: امروز باید

عزای حسین را گرفت، اما برای حسین در عصر ما يك عزای جدید است که در گذشته نبوده است و آن عزای جدید این همه دروغ هاست که درباره ی حادثه ی کربلا گفته می شود و احدی جلو این دروغ ها را نمی گیرد. امروز بر این مصیبت حسین بن علی باید گریست، نه بر آن شمشیرها و نیزه هایی که در آن روز بر پیکر شریفش وارد شد.

و در مقدمه ی کتاب نوشته است که فلان عالم بزرگ از علمای هندوستان نامه ای به من نوشته است و از روضه های دروغی که در هندوستان خوانده می شود شکایت کرده و از من خواهش کرده است که يك کاری بکنم، کتابی بنویسم که جلوی روضه های دروغ در آنجا گرفته شود. بعد مرحوم حاجی به این عبارت ذکر می کند، می نویسند که این عالم هندی خیال کرده که روضه خوان ها وقتی به هندوستان می روند دروغ می گویند، نمی داند که آب از سر چمه گل آلود است، مرکز روضه های دروغ، کربلا، نجف و ایران است. همان مراکز تشیع مرکز روضه های دروغ است.

با توجه به اینکه محدث نوری کتاب حاضر را در سال های پایانی عمر به نگارش در آورده است، باید گفت، این اثر حاصل سال ها مشاهده و تحقیق يك استاد برجسته محسوب می شود. وی فصل اول را «اخلاص» می نامد و در چهار قسمت بلاها و گرفتاری ها بی را که گریبان گیر افراد بی اخلاص می شود با استناد به آیات و روایات بیان می کند.

اول: از ثواب ها بی که برای منبری و روضه خوان با اخلاص بیان شده بی بهر می مانند.

دوم: جزء گروهی که آل محمد(ص) را سرمایه ی تجارت خود کرده اند قرار می گیرد.

سوم: جزء گروهی که آخرت را به دنیا فروخته اند قرار می گیرند.

چهارم: جزء گروهی که دیگران را امر به معروف می کنند و خود غافلند قرار می گیرند.

نوری این فصل را با جمله ی: «مسموع شد که بعضی از این طایفه، به جهت رواج بازار خود، شرط «اخلاص» را در این عبادت برداشته، و «ریا» را در آن جایز دانسته، بلکه آن را از فضایل مخصوصه حضرت سیدالشهداء علیه السلام شمرده اند» (۲) و با بیان دلایلی که ریا در هیچ عملی توصیه نشده است، به پایان می برد.

در فصل دوم که صدق است می نویسد: «در بیان شرط پله ی دویم منبر روضه خوان که صدق است و توضیح آن تمام می شود در ضمن چند مقام؛ اول: در ستایش صدق و بزرگی مرتبه آن، دوم: در مذمت دروغ گفتن و مفاسد آن در دنیا و آخرت. سوم: در ذکر بزرگی مصیبت دروغ و افترا بستن بر خداوند-تبارک و تعالی- و رسول خدا(ص) و ائمه طاهرین(ع). چهارم: در اشاره به اقسام دروغ و احکام آن. پنجم: در بیان مراد از «صدق» و «راست گویی» در این مقام» (۳)

بعد از این پنج مقام چهار قسمت را با نام «تنبیه» می آورد، که به بررسی بعضی تحریفات در حوادث مربوط به ائمه خصوصا امام حسین(ع) و حادثه ی عاشورا می پردازد.

در بخش پایانی کتاب که «خاتمه» نام دارد، نویسنده به بیان وظایف شنوندگان و حاضرین در مجلس می پردازد.

برای استفاده آسان از کتاب در انتهای آن واژه نامه نیز افزوده شده است.